

Nr 79/1995

Given i Helsingfors den 24 januari 1995

Lag

om ändring av vattenlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/61) 1 kap. 30 § 1 mom., 5 kap. 30 § 3 mom., 91 § 1 och 2 mom. och 93 § 1 mom., 8 kap. 10 b § 1 och 2 mom., 10 kap. 24 d § och 27 § 2 och 4 mom., 12 kap. 16 §, 17 § 2 mom. och 19 § 1 mom., 16 kap. 11 a § 2 mom., 24 § 3 mom. och 25 § 4 mom., 17 kap. 11 §, 18 kap. 1 § 1 och 3 mom., 19 kap. 1 § 1 mom., 4 §, 5 a § 3 mom., 9 § 2 mom. och 10 §, 20 kap. 8 § 2 mom. samt 21 kap. 1 § 1 mom., 8 a § 2 mom., 11 § 1 mom. 1 punkten och 12 §,

av dessa lagrum 1 kap. 30 § 1 mom., 10 kap. 27 § 2 och 4 mom., 19 kap. 5 a § 3 mom., 20 kap. 8 § 2 mom. och 21 kap. 8 a § 2 mom. sådana de lyder i lag av den 20 juli 1992 (646/92), 5 kap. 30 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 29 juli 1976 (649/76), 5 kap. 91 § 1 och 2 mom. och 93 § 1 mom. i lag av den 18 december 1992 (1434/92), 8 kap. 10 b § 1 och 2 mom., 16 kap. 11 a § 2 mom. och 24 § 3 mom. samt 18 kap. 1 § 1 mom. i lag av den 28 juni 1994 (553/94), 10 kap. 24 d § i lag av den 8 januari 1993 (87/93), 12 kap. 16 § ändrad genom nämnda lag av den 28 juni 1994 och lag av den 30 april 1987 (467/87), 12 kap. 17 § 2 mom. och 17 kap. 11 § i sistnämnda lag, 12 kap. 19 § 1 mom. i lag av den 6 augusti 1982 (605/82) samt 19 kap. 4 §, 9 § 2 mom. och 10 § i lag av den 5 april 1991 (629/91), 16 kap. 25 § 4 mom. i lag av den 26 november 1993 (1015/93), 18 kap. 1 § 3 mom. och 21 kap. 1 § 1 mom. i lag av den 2 april 1990 (308/90), 19 kap. 1 § 1 mom. i lag av den 26 juni 1970 (427/70) samt 21 kap. 11 § 1 mom. 1 punkten och 12 § i lag av den 30 april 1987 (468/87), samt

fogas till 12 kap. en ny 20 §, till 16 kap. en ny 28 a § som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

30 §

Var och en som lider men av uppslamning, grund eller annan därmed jämförlig olägenhet vid nyttjande av vattendrag har rätt att utan tillstånd även på vattenområde som tillhör någon annan vidta åtgärder som behövs för att undanröja olägenheten och som är avsedda att förbättra vattendragets tillstånd och möjligheterna att använda det, förutsatt att åtgärden inte orsakar en sådan ändring eller påföljd som nämns i 12-15 eller 19 § i detta kapitel och arbetets utförande inte medför avsevärt men för vattenområdets ägare. Om åtgärden inte är av ringa betydelse, skall vattenområdets ägare eller, om vattenområdet tillhör en samfällighets icke konstituerade delägarlag, fiskelaget samt, enligt vad som stadgas genom förordning, den regionala miljöcentralen eller miljövårdsnämnden på förhand underrättas om att arbetet inleds och på vilket sätt det utförs.

5 kap.

Virkesflottning

30 §

Då flottning i vattendrag eller del därav upphör, skall syssloman som avses i 62 § i detta kapitel eller, om en sådan inte tillsatts, den regionala miljöcentralen vidta åtgärder för att avlägsna eller ändra anordningar och anläggningar, som kan vara farliga eller menliga vid vattendragets nyttjande. Föranleds inte av åtgärden i 1 kap. 12-15 eller 19 § avsedd förändring eller påföljd, kan åtgärden vidtas redan innan flottningsstadgan ändrats eller upphävts.

91 §

Den flottande skall i varje kommun inom vars område flottning bedrivs utse ett flottningsombud, som under tiden för flottningen skall vara lätt anträffbart för allmänheten. Uppgift om flottningsombudets namn och adress samt om förändringar av dem skall tillställas miljövårdsnämnden och den regionala miljöcentral som saken gäller samt dessutom den lokala polisen.

Har stadgandet i 1 mom. inte iakttagits, skall den lokala polisen på yrkande av den som saken angår förordna en lämplig person till flottningsombud och underrätta den flottande, miljövårdsnämnden och den regionala miljöcentralen om detta. Den som förordnats till flottningsombud har rätt att av den flottande erhålla ett skäligt arvode för uppdraget. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodet, kan saken genom talan hänskjutas till vattendomstolen.

93 §

Innan virke välts ut i ett vattendrag, skall det förses med ägarens flottningsmärke som lätt skall kunna upptäckas, och uppgift om märket skall ha tillställts de regionala miljöcentraler och de miljövårdsnämnder samt de lokala polismyndigheter inom vilkas verksamhetsområde flottningen bedrivs. Flottas virke i knippen, skall varje knippe förses med motsvarande flottningsmärke innan knippet förs ut i vattendraget.

8 kap.

Vattenreglering

10 b §

Om en reglering, som grundar sig på ett tillstånd som har meddelats enligt denna lag eller tidigare gällande stadganden, har betydande menliga verkningar på vattenmiljön eller dess användning och 10 a § inte skall tillämpas på beslutet, skall den regionala miljöcentralen i tillräckligt samarbete med tillståndshavaren, dem som drar nytta av regleringen, kommunerna inom verkningsområdet och andra myndigheter som saken gäller klarlägga möjligheterna att minska de menliga verkningarna av regleringen. Den regionala miljöcentralen skall vid behov också höra andra parter.

När en utredning har gjorts enligt 1 mom., får den regionala miljöcentralen, fiskerihushållningsmyndigheten eller kommunen, om verkningarna enligt 1 mom. inte annars i tillräcklig mån kan minskas, hos vattendomstolen ansöka om att tillståndsvillkoren skall ses över eller att nya bestämmelser skall utfärdas.

10 kap.

Avloppsvatten och andra ämnen, som förorena vattendrag

24 d §

Utan hinder av 24, 24 a eller 24 b §§, skall när förutsättningarna bedöms och villkor ställs för tillstånd enligt 24 § beaktas de fastställda planer eller program som nämns i 12 kap. 20 §, om detta förutsätts i ett direktiv av Europeiska gemenskapen.

27 §

Vattenskyddsavgiften skall betalas till den regionala miljöcentralen och den skall användas för utgifter som åsamkas staten av skyddande av vattnen, särskilt av forskningsarbete som utförs för ändamålet.

Vattenskyddsavgiften kan fastställas på yrkande av en regional miljöcentral. Yrkandet kan, om det inte framställts då tillstånd söks, handläggas som ett ansökningsmål. Om förhållandena väsentligt förändras, kan på ansökan av den regionala miljöcentralen eller den betalningsskyldige avgiftens belopp ändras eller avgiften helt avlyftas.

12 kap.

Särskilda bestämmelser

16 §

Om åtgärd som avser vattenståndsreglering eller vattenreglering eller tagande av marksubstanser från ett vattendrags botten skall, enligt vad som därom stadgas genom förordning, på förhand göras anmälan hos den regionala miljöcentralen. Anmälan behöver dock inte göras, om vattendomstolens tillstånd söks för åtgärden.

17 §

Innan i 1 mom. nämnd sprängning sker, skall meddelande göras till behörig polismyndighet och till den regionala miljöcentralen.

19 §

Då exceptionella naturförhållanden eller annan övermäktig tilldragelse föranleder översvämning eller annan sådan förändring i vattendrag eller dess vattenförhållanden som kan förorsaka allmän fara för människors liv eller hälsa eller stor skada för enskilt eller allmänt intresse, kan vattendomstolen, på ansökan av den regionala miljöcentralen samt utan hinder av stadgandena i 1 kap. i denna lag och möjliga tillståndsbeslut, förordna om temporära åtgärder (*åtgärder för avvärjande av fara*) som är nödvändiga för att avvärja fara eller begränsa skador. Den regionala miljöcentralen får göra ovan avsedd ansökan sedan den erhållit jord- och skogsbruksministeriets samtycke.

20 §

Miljöministeriet fastställer, efter att hos behöriga myndigheter och samfund ha inhämtat utlåtanden, de förslag som Finlands miljöcentral utarbetar till sådana planer och program för vattenförsörjning och vattenvård som förutsätts i Europeiska gemenskapens rättsakter. Finlands miljöcentral skall på det sätt som följer av gemenskapens rättsakter sörja för utarbetandet av och rapporteringen om klassificeringar, statistik, dataregister och andra utredningar som gäller vattenförsörjning och vattenvård och som förutsätts i rättsakterna.

Närmare bestämmelser om hörande i samband med en plan eller ett program som avses i 1 mom. samt om fastställande av planen eller programmet kan utfärdas genom beslut av statsrådet.

16 kap.

Vattenmålens handläggning i vattendomstolen

11 a §

Vattendomstolen skall underrätta den regionala miljöcentralen om att ett utredningsförfarande verkställs i ärendet. Utredningsförfarandet verkställs av en tjänsteman eller någon som är anställd i arbetsavtalsförhållande inom miljöförvaltningen och som den regionala miljöcentralen utser. Han skall ha sakkunskap på det område som delfrågan gäller. Om den som är anställd i arbetsavtalsförhållande gäller vad denna lag stadgar eller med stöd av den bestäms om en tjänsteman som har förordnats till motsvarande uppdrag. Den regionala miljöcentralen skall underrätta vattendomstolen om förordnandet.

24 §

I ett tillståndsbeslut enligt 2 mom. skall varje annan sökande än staten, en kommun eller samkommun åläggas att innan han vidtar åtgärder som avses i tillståndet, eller om han redan vidtagit sådana, inom en tid som vattendomstolen bestämmer ställa bankgaranti eller någon annan godtagbar säkerhet för de förluster av förmåner som verksamheten orsakar. Säkerheten ställs hos länsstyrelsen. Om vattendomstolen inte av särskilda skäl bestämmer något annat, skall den regionala miljöcentralen övervaka ersättningstagarnas intressen vid ställandet av säkerheten samt vid behov handla i frågor där det gäller att förvandla säkerheten till pengar eller fördela medlen. Säkerhetsbeloppet skall vid behov justeras tills ersättningsärendet har avgjorts eller efter hand som ersättningar har betalats eller deponerats med stöd av något annat stadgande. Vattendomstolen skall befria säkerheten när ersättningsskyldigheten har fullgjorts eller ersättningsbeslutet vunnit laga kraft, om verksamheten inte har inletts tidigare. Om det bestäms att ersättningarna skall betalas periodiskt, skall säkerheten dock befrias när ersättningsbeslutet vinner laga kraft, förutsatt att alla dittills förfallna rater har betalats eller deponerats med stöd av något annat stadgande. I ett beslut av vattendomstolen om befriande av säkerhet får ändring inte sökas genom besvär.

25 §

Av utslaget skall utfärdas ett exemplar för sökanden och de övriga parter som anhållit därom. En kopia av utslaget skall sändas till den regionala miljöcentralen samt till miljövårdsnämnderna och de myndigheter som tillställts meddelande om målet under dess handläggning, samt Finlands miljöcentral liksom även till respektive kommuner för att hållas allmänt framlagt. Vattendomstolen skall genom offentlig kungörelse i dessa kommuner tillkännage att utslaget har lagts fram. I kungörelsen skall även nämnas när tiden för ändringssökande utgår. En kopia av kungörelsen skall under känd postadress tillställas de parter och myndigheter som avses i 8 § samt dem som framställt påminnelse och de parter i fråga om vilka vattendomstolen har avvikit från syneinstrumentet.

28 a §

Till den del som det ankommer på de regionala miljöcentralerna att bevaka allmänt intresse enligt 28 § 1 mom. i detta kapitel kan miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet inom sina verksamhetsområden vid behov ge dem anvisningar om bevakningen av allmänt intresse.

17 kap.

Ändringssökande

11 §

Vattenöverdomstolen skall sända exemplar av sitt utslag eller beslut eller sin dom i vattenmål eller avskrift därav till vattendomstolen, den regionala miljöcentralen och de miljövårdsnämnder som saken gäller samt till de myndigheter som underrättats om målet under dess handläggning och dessutom till Finlands miljöcentral.

Högsta förvaltningsdomstolen och högsta domstolen skall sända exemplar av sitt utslag eller sin dom i vattenmål eller en avskrift därav till vattendomstolen, den regionala miljöcentralen och Finlands miljöcentral.

18 kap.

Syneförrättning och slutsyn

1 §

Om vattendomstolen med stöd av 16 kap. 5 eller 13 a § förordnar att syneförrättning skall hållas, skall den underrätta den regionala miljöcentralen om detta. Vattendomstolen skall på förslag av den regionala miljöcentralen för syneförrättningen förordna en förrättningsingenjör som skall vara ordförande för förrättningsmännen. Vattendomstolen får på begäran av den regionala miljöcentralen, förrättningsingenjören eller en part förordna en sakkunnig på något särskilt område till extra förrättningsman, om detta skall anses vara behövligt med tanke på syneförrättningen.

Den regionala miljöcentralen får på begäran av förrättningsingenjören eller en part förordna den som är sakkunnig på något särskilt område att biträda förrättningsingenjören i hans uppgifter. Vattendomstolen får på begäran av den regionala miljöcentralen, förrättningsingenjören eller en part vid behov förordna en sakkunnig på något särskilt område att biträda vid förrättningen. Domstolen får även vid behov förordna sin sekreterare att biträda förrättningsmännen vid utredning av rättsfrågor.

19 kap.

Dikningsförrättning

1 §

Dikningsförrättning skall sökas skriftligt hos den regionala miljöcentralen. Den regionala miljöcentralen skall förordna under centralen lydande ingenjör eller, enligt vad som stadgas genom förordning, någon annan sakkunnig person att hålla dikningsförrättningen.

4 §

Vid en dikningsförrättning skall, om dikningsplan därvid skall uppgöras, hållas begynnelsesammanträde. Till sammanträdet skall förrättningsingenjören kalla dem vilkas rätt eller fördel dikningsärendet kan angå. Hålls dikningsförrättning av skäl som nämns i 6 kap. 10 § 1 eller 2 punkten eller gäller den ett tämligen vidsträckt område, skall förrättningsingenjören bereda den regionala miljöcentralen, lantbruksnäringsdistriktet såsom fiskerihushållningsmyndighet och miljövårdsnämnden tillfälle att vid sammanträdet yttra sig i frågan. Sammanträdet skall hållas i närheten av det område som skall dikas, och det kan fortsättas på skilda ställen och olika dagar.

5 a §

Om en dikningsplan, på basis av vilken en ägoreglering som avses i 1 mom. har verkställts, under dikningsförrättningen ändras eller lämnas utan fastställelse eller om ett vid förrättningen fattat beslut ändras eller upphävs till följd av ändringssökande, skall den regionala miljöcentralen, sedan beslutet vunnit laga kraft, underrätta lantmäteribyrån, som vid behov skall bestämma att en ny ägoregleringsförrättning skall verkställas. Vid förrättningen, som skall verkställas i brådsökande ordning, skall fastighetsindelningen justeras så att den motsvarar den ändrade dikningsplanen eller, om dikningsplanen har upphävts, skall fastighetsindelningen om möjligt återställas med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om ägoregleringar på grund av ett vattendragsprojekt. Vad som stadgas i detta moment gäller på motsvarande sätt när en fastställd dikningsplan, på basis av vilken en i 1 mom. nämnd ägoreglering har verkställts, förfaller med stöd av 6 kap. 11 § 5 mom.

9 §

Av beslutet, till vilket besvärundervisning skall fogas, skall inom trettio dagar efter slutsammanträdet eller förrättningssammanträdet, om inte vattendomstolen av särskilda skäl förlänger tiden, ett ges sökanden och ett den part som anhållit därom. Ett exemplar skall även sändas till miljövårdsnämnden, den regionala miljöcentralen och landsbygdsnäringsdistriktet. Att beslutet meddelats skall likaså tillkännages på kommunens anslagstavla.

10 §

I beslut vid dikningsförrättning får den vars rätt eller fördel saken angår samt den regionala miljöcentralen och landsbygdsnäringsdistriktet såsom fiskerihushållningsmyndighet söka ändring genom besvär hos vattendomstolen.

Besvärsskriften skall jämte det överklagade beslutet tillställas vattendomstolen senast den 30 dagen efter den då det enligt 9 § 2 mom. tillkännagavs på kommunens anslagstavla att beslutet har meddelats, nämnda dag oräknad.

20 kap.

Miljövårdsnämnden

8 §

Har nämnden fått vetskap om att gällande stadganden eller föreskrifter inte har iakttagits, skall den, om en uppmaning som den givit inte följs, vidta sådana åtgärder enligt 21 kap. 2 och 3 §§ som sakens natur ger anledning till. Förutsätter försummelsen eller förseelsen en särskild utredning, kan nämnden dock underrätta den regionala miljöcentralen om saken.

21 kap.

Särskilda stadganden

1 §

Den allmänna tillsynen över att denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser följs (*laglighetsövervakning*) ankommer på den regionala miljöcentralen. Miljöministeriet får vid behov meddela den regionala miljöcentralen allmänna föreskrifter om laglighetsövervakningen.

8 a §

Förfaller enligt 2 kap. 12 § ett tillstånd, med stöd av vilket verkställts en sådan ägoreglering som avses i lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt, skall den regionala miljöcentralen underrätta lantmäteribyrån, som skall förordna om ny ägoreglering. Om förrättningen gäller på motsvarande sätt 19 kap. 5 a § 3 mom.

11 §

När syneförrättning hålls i ett ansökningsmål skall sökanden, om inte annat följer av 2 mom., betala

1) resekostnaderna för förrättningsingenjören, sakkunniga i statens tjänst, vattendomstolens sekreterare som förordnats till biträde och sådana av den regionala miljöcentralen förordnade biträden för förrättningsingenjören som avses i 18 kap. 1 § 3 mom. samt för andra som utför uppgifter som ankommer på förrättningsingenjören, enligt vad som stadgas eller genom tjänstekollektivavtal eller på annat sätt bestäms om ersättning av resekostnader för personer i statens tjänst;

12 §

Vattendomstolen kan i de fall som avses i 9 § och en förrättningsingenjör i de fall som avses i 10 § 1 mom. och 11 § 1 mom. kräva att för kostnader enligt nämnda lagrum skall

betalas en förskottsavgift, vid äventyr att behandlingen av målet inte fortsätts förrän betalning erlagts eller godtagbar säkerhet för betalningen ställts. En förskottsavgift som grundar sig på förrättningsingenjörens yrkande skall betalas till den regionala miljöcentralen.

Kostnader som avses i 1 mom. får uppbäras på grundval av en uträkning som gjorts av vattendomstolen respektive förrättningsingenjören, så som 7 § stadgar, med undantag för lösen för expeditioner. När det är fråga om dem skall de särskilda stadgandena härom följas. De kostnader som grundar sig på förrättningsingenjörens uträkning och som skall betalas till staten, inberäknat de om vilka vattendomstolen med stöd av 11 § 2 och 3 mom. förordnat, uppbärs av den regionala miljöcentralen.

Om vattendomstolens yrkande och uträkning som avses i denna paragraf gäller vad 15 kap. 2 § 4 och 5 mom. stadgar om en åtgärd som avser förberedelse av behandlingen.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1995.

RP 241/94

MiUB 14/94

Helsingfors den 24 januari 1995

**Vid förfall för Republikens President, Statsminister
ESKO AHO**

Minister Jorma Huuhtanen